

Написання складних прикметників

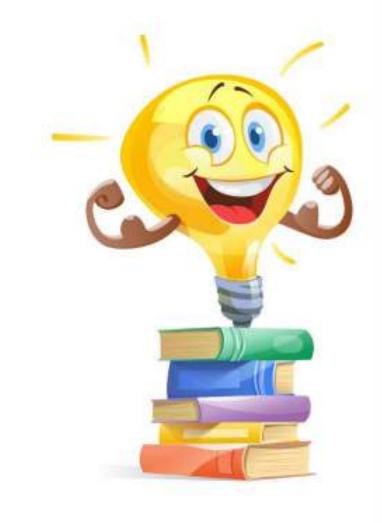

Мета: навчити утворювати складні прикметники та писати їх згідно з правилами; ознайомити із правилами написання складних прикметників разом та з дефісом; розвивати навички розбору слів за будовою; розвивати творчі здібності та письмове зв'язне мовлення; обґрунтовувати важливість бережного ставлення до мови; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, уважність та швидкість під час розв'язання тестових завдань з однією правильною відповіддю.

Очікувані результати: учень/учениця записує та обґрунтовує написання складних прикметників; розбирає слова за будовою; розв'язує тестові завдання.

Вже пролунав шкільний дзвінок, Покликав всіх нас на урок. Рівненько стали. Все. Вже час, Роботу починає клас. За парти всілися зручненько, Поклали руки всі гарненько. Готові? Так. А настрій як? Клас! Тож успіх всіх чекає нас!

Повідомлення теми уроку

❖ Сьогодні на уроці дізнаємося, які прикметники називають складними та як їх правильно писати.

Перевірка домашнього завдання

Запишіть сьогоднішню дату

Киасна робота

Слово дня

Індиго

Маренго

Чалий

_{Підручник}. Сторінка

Пригадуємо. Шукаємо відповіді на запитання

- 1. Які слова називають складними?
- 2. Коли складні іменники пишемо разом?
- 3. Як визначити головне і залежне слова в словосполученні?
- 4. У яких випадках прикметники пишемо разом, окремо, з дефісом?

Сформулюйте особисті цілі на урок.

Запишіть слова, поясніть значення їх, розберіть за будовою. Що, на вашу думку, об'єднує ці слова?

Лісостеп, краєвид, дощомір, гучномовець, мовознавство, небосхил, різнобарвний, багатокольоровий, морозостійкий.

підручник. Вправа

361

підручник. Сторінка

148

Лісостеп краєвид дощомір гучномовець мовознавство, небосхил різнобарвний багатокольоровий морозостійкий.

Розгляньте уважно схему. Сформулюйте за її змістом 3-4 запитання

НАПИСАННЯ СКЛАДНИХ ПРИКМЕТНИКІВ

Прикметники, утворені від двох слів, одне з яких головне, а друге - залежне; між ними не можна поставити сполучник і: семиденний - сім днів, волелюбний - волю любить.

Прикметники, утворені від складних іменників, які пишуть разом: лісостеповий - лісостеп, чорноземний - чорнозем.

підручник. Вправа

362

_{Підручник.} **Сторінка**

Розгляньте уважно схему. Сформулюйте за її змістом 3-4 запитання

НАПИСАННЯ СКЛАДНИХ ПРИКМЕТНИКІВ

Прикметники, утворені від іменників, що їх пишуть із дефісом: дизельмотор.

Прикметники, утворені за допомогою сполучного о або е від двох прикметникових основ: навчальнонауковий (навчальний і науковий).

Прикметники, що означають відтінки кольору чи смаку або поєднання різних кольорів: кисло-солодкий, темно-зелений, синьо-жовтий.

Підручник. Вправа

362

підручник. **Сторінка**

148

3 ДЕФІСОМ

Поясніть написання складних прикметників

Білокорі берези, білосніжні хмаринки, сніжно-біла серветка, білокрилий птах, українсько-іспанський словник, дванадцятитомне видання, північно-західний регіон, яскраво-червоні троянди, рожевобокі яблука, Чорнобаївська громада, яскраво-багряне листя, сивочолий дідусь.

Підручник. Сторінка

Підручник Вправа

Згрупуйте слова, розкриваючи дужки, за такими ознаками: 1) ті, що пишемо разом

Підручник. Вправа

364

підручник. Сторінка

(Східно) український, (машино) будівний, (коричнево)зелений, (електро)нагрівальний, (радіо)мобільний, (архітектурно) будівельний, (шведсько)норвезький, (темно)синій, (електро) музичний, (кіно)знімальний, (австро)німецький, (народно) визвольний, (авто)заводський.

Перевір себе

3 дефісом

Коричнево-зелений Архітектурно-будівельний Шведсько-норвезький Темно-синій Австро-німецький Народно-визвольний Разом

Східноукраїнський Машинобудівний Електронагрівальний Радіомобільний Електромузичний Кінознімальний Автозаводський

Підручник. Вправа

364

підручник. **Сторінка**

148

Якщо ви правильно виконали завдання, то з перших букв слів *першої групи* складете назву дерева з великим лапатим листям та свічкопідібними білими й рожевими суцвіттями; з перших букв слів *другої групи* — назву вічнозеленого хвойного дерева з конусоподібною кроною.

Спишіть, знімаючи риски і вставляючи пропущені букви відповідно до правопису. Від виділених слів утворіть відтінки кольорів і запишіть їх

Підручник. В**пр**ава

365

підручник. **Сторінка**

149

Якби мати фарбу й палітру...

Тіл..ки яскраві, тіл..ки чистих тонів фарби. Жовто /гарячі, срібні, малинові, золоті, сині, блакитні... Це була б не/звичайна картина, якої ще ніхто не/бачив. Торжество фарб. П..р..можне горі(н,нн)я святкових кол..рів, в..сіл..ний танец.. найрадісніших відтінків.

А кожна з тих барв була б омузичена. Т..ндітними дзвониками озивалися б золота і срібна, скрипковими струнами сп..вали б синя й блакитна, соковитим все / поглинаючим дзвоном котилася б з кінця в кінець малинова барва (За А. Дімаровим).

Підручник. Вправа

365

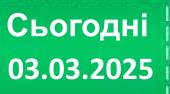
підручник. **Сторінка**

149

Перевір себе

Якби мати фарбу й палітру... яскраві, тільки чистих тонів Тільки фарби. Жовтогарячі, срібні, малинові, золоті, сині, блакитні... Це була б незвичайна картина, якої ще ніхто не бачив. Торжество фарб. Переможне горіння святкових. кольорів, весільний танець найрадісніших відтінків. А кожна з тих барв була б омузичена. Тендітними озивалися б золота срібна, дзвониками скрипковими струнами співали б світло-синя й ніжноблакитна, соковитим всепоглинаючим дзвоном котилася б з кінця в кінець світло-малинова барва (За А. Дімаровим).

I лиш від тебе залежить, яким кольором долю напишеш (Сашко Лірник).

Підручник. Вправа

365

підручник. Сторінка

Запишіть назви кольорів, знявши риску. Запам'ятайте їх, доберіть до них іменники. Доповніть перелік кольорів

Брунатний — темно / жовтий, індиго — темно / синій, маренго — чорно / сірий, помаранчевий — червоно / жовто / гарячий, теракотовий — червонувато / сірий.

підручник. Вправа **366**

підручник. Сторінка Брунатний — темно-жовтий, індиго — темносиній, маренго — чорно-сірий, помаранчевий червоножовтогарячий, теракотовий — червонокоричневий, чалий — червонувато-сірий.

Об'єднайтеся в три групи. Перекладіть назву обраного кольору. Доберіть до них синоніми— складні прикметники. Чому, на вашу думку, є так багато слів на позначення кольорів?

1) Red;2) Blue;3) Yellow.

Підручник. Вправа

367

Підручник. Сторінка

Закріплення вивченого

Усі прикметники пишемо з дефісом у варіанті

- А) багато/тисячний, буро/жовтий;
- Б) життє/радісний, поле/захисний;
- В) ніжно/рожевий, дерево/обробний;
- Г) плодово/овочевий, темно/малиновий.
- А) багатотисячний, буро-жовтий;
- Б) життєрадісний, полезахисний;
- В) ніжно-рожевий, деревообробний;
- Г) плодово-овочевий, темно-малиновий.

Рефлексія. Вправа «Веселка»

Я не міг, не хотів це робити.

Я це робив, але не вдалося.

Я це робив із допомогою.

Я це робив, хоча були помилки.

Я це робив, але не відразу.

Я це зробив.

Це було дуже просто!

Пояснення домашнього завдання

Підручник, с. 184 - вивчити, вправа 378 - А.

Сфотографувати письмову роботу та надіслати мені на освітню платформу для дистанційного навчання HUMAN або на електронну адресу altinbaeva | m@school55.pp.ua Хай щастить!

